



سجاد مصوری/ایران

«شرف تن» از دیدگاه پدیدارشناسی بدن

فضیلت تن در پازل مرگ و زندگی

مرگ آگاهی است که انسان را از سویی به «اهدای کالبد»

و از دیگر سو به «تفاحرات آرامگاهی» می کشاند

پدیدارشناسی

دکتر مقصد فرستخواه

استاد جامعه‌شناسی و عضو هیأت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دنیای امروز را اگر دنیای «تن‌ها» بنامیم بی‌راهه نرفته‌ایم؛ دنیایی که «تن» در آن در مرکز توجه انسان قرار گرفته و میل به عمل‌های زیبایی‌افراطی و بدن‌سازی‌های غیرمتعارف، شوآهدی بر این مدعاست. تن حتی بعد از مرگ هم برای انسان امروز حائز اهمیت است، چنانکه برای برخی به خرید آرامگاه‌های فاخر منتهی می‌شود و برای برخی دیگر، به تصمیم‌های بشردوستانه‌ای چون اهدای عضو یا اهدای کالبد منجر می‌شود. این تفاوت رفتار، در مرگ آگاهی انسان ریشه دارد. مرگ آگاهی، انسان را به بصیرتی می‌رساند که باعث تفاوت در منش رفتاری و تصمیم‌های او می‌شود. در این گفتار این تجربه‌های بعد از مرگ مورد بحث قرار گرفته است.

جهان شگفت تن‌ها

در گذشته علم‌الایدان (تن‌شناسی) در کنار علم‌الادیان، از حوزه‌های علمی مهم و قابل توجه بود که بتدریج در دوره معاصر به تأملات درباره بدن و بدن‌مندی رسید. این پیشینه علمی، در قرن ۱۹ به شبه علمی به نام «جمجمه‌خوانی» تمایل پیدا کرد که ادعا داشت، منش و شخصیت افراد را می‌توان از روی شکل جمجمه آنان تشخیص داد.

امروزه دیگر جمجمه‌شناسی را یک رشته علمی به حساب نمی‌آورند.

در دوره متأخر «تأمل در باب بدن» فصل مهمی از انسان‌شناسی و مردم‌نگاری شد که اتنوگرافیک‌ها و اتنولوژیست‌ها برای فهم آیین‌ها به تحلیل بدن رو آوردند. به عنوان مثال، روبر هرتز در ابتدای قرن بیستم متنی درباره «برتری دست راست» نوشت و در آن به لحاظ مردم‌شناسی بررسی کرد که دست راست و دست چپ چه اهمیتی در فرهنگ‌ها دارند و چطور نشانه‌ای از خوب و بد می‌شوند.

تمام آیین‌ها و مناسک‌گذار از مراسم تولد و دندان درآوردن کودک گرفته تا مناسک ازدواج و بارداری و مرگ و... حاوی نشانه‌های بدنی هستند و به این اعتبار، بدن و نشانه‌های بدنی برای مردم‌شناسان اهمیت ویژه‌ای دارند.

معاذله معنا دار

ذهن دکارتی قائل به دوگانه ذهن و بدن بود اما این رهیافت بدن‌مندی، بعد از او منحل شد و این افق فکری شکل گرفت که ذهن با بدن ظهور پیدا می‌کند و برخلاف نظر دکارت، ذهن در بدن و با بدن جریان دارد و به این اعتبار، بدن، تجلیگاه ذهن و روح است.

این رویکرد تا آنجا پیش رفت که اکنون بر این باوریم، زندگی ادراک تاناه بدن‌مند است. یک انسان با بدن نقاشی، نگارگری و صنعت‌گری می‌کند.

در این رویکرد، ذهن در بدن و لای انگشتان دست یک نقاش است. امروزه تحقیقات نشان می‌دهد که وقتی عملکرد انگشتان دست انسان محدود می‌شود، عملکرد شناختی او نیزافت پیدا می‌کند. بنابراین امروز می‌دانیم که ذهن انسان امری انتزاعی و جدا از بدن نیست. در واقع ذهن در بدن جاری است که می‌تواند بیندیشد و احساس کند.

به همین دلیل می‌گوییم عواطف انسان بدن‌مند است. نشانگان واژگانی که در مورد عاطفه وجود دارد گواهی بر این مدعاست؛ واژگانی چون ترم خوبی، فروتنی، خیره‌سری، افتادگی، سرسنگینی، دلتنگی، گشاده‌دستی، گشاده‌رویی، خوش‌دستی، پایمردی و... همه این



بر حسب تجربه‌های متفاوتی که از بدن و بدن‌مندی ما را می‌سازد. ما بر اساس نوع تجربه‌ای که داریم بر رفتار متفاوتی داریم. بر این اساس، می‌توان ۶ نوع تجربه را از هم متمایز کرد:

۱. تجربه مصرف‌گرایانه؛ تغذیه، تفنن، تن‌آسایی، ژست و فیگور از جمله توجه به بدن از نوع مصرف‌گرایانه است. ۲. تجربه زندگی کنیسم و جهان باید برای ما معنا داشته باشد. بنابراین بر حسب اینکه پول، دانشگاه، چگونه معنا می‌کنیم به همان میزان متفاوت از هم رفتار می‌کنیم. بنابراین بر اساس اینکه «بدن» را چگونه تعریف می‌کنیم، رفتارهای متفاوتی را نسبت به آن اتخاذ می‌کنیم. بدن یک موجودیت فیزیکی و فیزیولوژیکی نیست بلکه حاوی یک فوای معنایی است که باید آن را نشانه‌شناسی کرد. بدن یک نشانه و یک آیت است که ظهور پدیدارشناختی یافته است. موریس مِرلو پونتی، برجسته‌ترین پدیدارشناس قرن بیستم، معتقد است که بدن ابژه نیست بلکه جهانی از معنا و نشانه‌هاست. هر انسان، یک طرح‌واره بدنی دارد و زندگی او یک پروژه است که با بدن او درآمیخته است. بنابراین تفاوت تجربه‌هایی که ما با بدن خود داریم باعث می‌شود رفتارها و کنش‌های متفاوت از یکدیگر داشته باشیم.

حکمرانی تاناه

تجربه‌های زیسته ما بدن‌مندی ما را می‌سازد. ما بر اساس نوع تجربه‌ای که داریم بر رفتار متفاوتی داریم. بر این اساس، می‌توان ۶ نوع تجربه را از هم متمایز کرد:

۱. تجربه مصرف‌گرایانه؛ تغذیه، تفنن، تن‌آسایی، ژست و فیگور از جمله توجه به بدن از نوع مصرف‌گرایانه است. ۲. تجربه زندگی کنیسم و جهان باید برای ما معنا داشته باشد. بنابراین بر حسب اینکه پول، دانشگاه، چگونه معنا می‌کنیم به همان میزان متفاوت از هم رفتار می‌کنیم. بنابراین بر اساس اینکه «بدن» را چگونه تعریف می‌کنیم، رفتارهای متفاوتی را نسبت به آن اتخاذ می‌کنیم. بدن یک موجودیت فیزیکی و فیزیولوژیکی نیست بلکه حاوی یک فوای معنایی است که باید آن را نشانه‌شناسی کرد. بدن یک نشانه و یک آیت است که ظهور پدیدارشناختی یافته است. موریس مِرلو پونتی، برجسته‌ترین پدیدارشناس قرن بیستم، معتقد است که بدن ابژه نیست بلکه جهانی از معنا و نشانه‌هاست. هر انسان، یک طرح‌واره بدنی دارد و زندگی او یک پروژه است که با بدن او درآمیخته است. بنابراین تفاوت تجربه‌هایی که ما با بدن خود داریم باعث می‌شود رفتارها و کنش‌های متفاوت از یکدیگر داشته باشیم.

جسم فانی؛ تن باقی

بر حسب تجربه‌های متفاوتی که از بدن و بدن‌مندی داریم، مداخلاتی درباره بدن مان بعد از مرگ انجام می‌دهیم. یکسری از این مداخلات، مداخلات آیینی است، مثلاً برخی توصیه می‌کنند که بعد از مرگ در کجا و کدام گورستان و در چه نوع قبری دفن شوند و حتی گاه با عقلی ابزاری با این مسأله برخورد می‌کنند و آرامگاه‌های بسیار ممتازی پیش از مرگ

مرگی برای گرامیداشت زندگی

«اهدای کالبد» یک فوای پدیدارشناختی دارد که نوعی تنانگی ادراک شده و تجربه شده است. نوعی طرح‌واره و تجربه از بدن، که فرد بدنش را به مثابه یک پروژه می‌بیند که با آن زیسته و تجربه کرده است و می‌خواهد بعد از مرگش هم این پروژه ادامه پیدا کند.

ممکن است فرد تجربه‌ای از بدن‌مندی خود داشته باشد که تصمیم بگیرد تن او در این جهان ادامه پیدا کند. بنابراین با اهدای کالبد، یک نوع کنش فعال‌تر و خودآگاهانه‌تری را نسبت به بدن خود انجام می‌دهد و تصمیم به «اهدای کالبد» می‌گیرد که بدنش به یک سامانه علمی یا یک مرکز تحقیقاتی آکادمیک سپرده شود تا طبق یکسری هنجارها و اصول اخلاقی به جریان دانش پژوهی کمک کند.

بنابراین «اهدای کالبد» نوعی بدن‌مندی اخلاقی است که سوزده تصمیم می‌گیرد واپسین حسن تملک درباره خود و اندامش را مدیریت کند و تجربه نثار را شامل حال خود کند. در واقع اهدای کالبد یک تجربه تکمیلی از عمل نثار است. حال برای اینکه مردمان بیشتری در جریان اهدای کالبد قرار گیرند، به لحاظ اجتماعی نیازمند زمینه‌سازی‌هایی هستیم، به عنوان مثال «حکمرانی خوب نظام سلامت» و «حکمرانی خوب نظام دانشگاهی» می‌تواند اعتماد به نهاد علم و اعتماد به نهاد سلامت را ارتقا بخشد و متعاقب آن، افراد بیشتری تصمیم به اهدای کالبد بگیرند.

خریداری می‌کنند که اینچنین «اقتصاد مرگ»، «بازار مرگ» و «تفاحرات آرامگاهی» پدیدار می‌شود.

این قسم از تصمیمات برای بدن بعد از مرگ، ناشی از یک نوع تجربه از بدن است؛ بنابراین نباید آنان را قضاوت و ارزش داوری کرد.

اما ممکن است انسان به شیوه دیگری هم درباره بدن خود بعد از مرگ مداخله داشته باشد که از نوع اندیشیده‌تر است. یکی از اندیشیده‌ترین مداخلات درباره بدن بعد از مرگ، این است که فرد «اهدای کالبد» یا «اهدای عضو» انجام دهد که معنای زیسته‌شده تر از بدن است.

در چنین معنایی از بدن، «شرف تن» و «فضیلت تن» برجسته می‌شود؛ چنانکه فرد نمی‌خواهد بعد از مرگ، فقط در معنای آیینی محدود شود و در یک روند معمول و طبیعی به خاک سپرده شود؛ بلکه می‌خواهد بدن و کالبد او بعد از مرگ، به جریان دانش پژوهی یا بشردوستانه گره بخورد و از این طریق، به رفاه بشر و تقلیل درد و رنج و بیماری او کمک کند.

بنابراین کسی که «اهدای کالبد» یا «اهدای عضو» انجام می‌دهد در واقع در زمان حیات خود برای کالبدش بعد از مرگ تصمیم می‌گیرد؛ تصمیمی که در آن «شرف تن» برجسته می‌شود.

*مکتوب حاضر متن ویرایش و تلخیص شده «ایران» از سخنرانی دکتر فرستخواه با عنوان «پدیدارشناسی بدن؛ تنانگی و اهدای کالبد، است که در محل دانشگاه تربیت مدرس ارائه شده است.



فرد با اهدای

کالبد، یک نوع

کنش فعال‌تر و

خودآگاهانه‌تری

را نسبت به

بدن خود

انجام می‌دهد

تا طبق یکسری

هنجارها و

اصول اخلاقی

به جریان

دانش پژوهی

کمک کند.

بنابراین

«اهدای

کالبد» نوعی

بدن‌مندی

اخلاقی

است که

سوزده تصمیم

می‌گیرد

واپسین حسن

تملك درباره

خود و اندامش

را مدیریت کند

و تجربه نثار

را شامل حال

خود کند

موش‌کش‌های هلاک و کلات

- بر علیه انواع موش و دیگر گوندگان در صنایع
- مؤثر، بهداشتی، استفاده آسان و بادوام
- کیفیت و تنوع بالای طعمه‌ها جهت استفاده تلفیقی

Samsazan.com
۰۲۱-۸۸۷۶۲۲۱۸-۹
۰۲۱-۸۸۷۵۹۳۴۷-۹
نیم قرن سابقه
واحد نمونه صنعتی، کارآزمایی برتر و طرح نمونه صنعتی

ایران دانشکده

سازمان آگهی‌های ایران ورزشی

۰۲۱-۸۸۷۶۲۲۱۸-۹

«با مصرف صحیح و به‌یوره گیری از الگوی درست استفاده از برق، از قطع آن جلوگیری کنیم»

«آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای هم‌زمان با ارزیابی (یکپارچه) به شماره سی / ۱۴۰۳/۳۰»

شرکت برق منطقه‌ای خراسان در نظر دارد؛ تأمین و تعویض ترانس‌های جریان ۱۳۳ کیلوولت پست‌های سلطان آباد، داورزن و صنعت از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای هم‌زمان با ارزیابی (یکپارچه) به پیمانکار حائز شرایط، واگذار نماید.

شماره فراخوان در سامانه ستاد	موضوع مناقصه	مدت پیمان	مبلغ تضمین شرکت در محل اعتبار
۲۰۰۳۰۰۱۱۳۳۰۰۰۰۵۲	تأمین و تعویض ترانس‌های جریان ۱۳۳ کیلوولت پست‌های سلطان آباد، داورزن و صنعت	۱۲ ماه	۵,۴۵۷,۱۵۶,۸۱۸ ریال

شرط ورود به مناقصه:

دارا بودن گواهی‌نامه صلاحیت معتبر پیمانکاری با حداقل پایه ۵ رشته نیرو از سازمان برنامه و بودجه و ظرفیت آر اد

نحوه دریافت اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه:

مناقصه‌گران حائز شرط فوق می‌توانند پس از ثبت‌نام در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، فایل اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه را بدون واریز وجه بارگیری نمایند.

تاریخ دریافت اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه:

از ساعت ۱۰ یکشنبه به تاریخ ۰۹/۰۹/۱۴۰۳ تا ساعت ۱۹ شنبه به تاریخ ۰۹/۰۳/۱۴۰۳

تاریخ بارگذاری اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه و محل تحویل پاکت تضمین:

از پیشنهادهای دهنندگان تقاضا می‌گردد؛ ابتدا تصویر کلیه مستندات و مدارک (اسناد ارزیابی کیفی، پاکت الف، ب و ج) را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ ظهر روز سه‌شنبه به تاریخ ۰۹/۰۳/۱۴۰۳ بارگذاری نمایند و اصل پاکت الف با شرایط درج شده در اسناد مناقصه و به‌صورت لاک و مهر شده تا ساعت ۰۸:۰۰ صبح روز چهارشنبه به تاریخ ۰۹/۰۳/۱۴۰۳ پس از ثبت در دبیرخانه شرکت برق منطقه‌ای خراسان به آدرس: مشهد - انتهای بلوار وکیل آباد - نرسیده به جاده شاندریز - سمت راست - به امور تدارکات و قرار دادها - تلفن ۳۶۱۰۳۶۱۱ - ۰۵۱ - دورنگار ۳۶۱۰۳۶۲۹ - ۰۵۱ تحویل نمایند.

تاریخ و محل گشایش پاکت کیفی: ساعت ۱۰ صبح چهارشنبه به تاریخ ۰۹/۰۳/۱۴۰۳ در محل امور تدارکات و قرار دادها.

در صورت نیاز به دریافت توضیحات بیشتر، متقاضیان می‌توانند با مشاور (خانم هادی-توس اشانت) به‌شماره ۰۵۱-۳۶۵۷۰۸۰-۰۵۱، یا با امور تدارکات و قرار دادها، شرکت برق منطقه‌ای خراسان به‌شماره ۰۵۱-۳۶۱۰۳۶۱۶-۰۵۱ و فاکس ۰۵۱-۳۶۱۰۳۶۲۹-۰۵۱ تماس حاصل نمایند. به‌پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضای مدت مقرر و اصل شود، مطلقاً تیب اثر داده نخواهد شد.

پیشنهادهای دهنده موقوف به ارائه تضمین معتبر و قابل تمدید مطابق آیین‌نامه تضمین در معاملات دولتی می‌باشد و پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده‌های مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن مورد پذیرش واقع نخواهد شد.

سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه درج شده است.

ضمناً متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر، به پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات توانیر <http://tender.tavanir.org.ir>

پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات <http://iets.mporq.ir>

پایگاه اطلاع‌رسانی مناقصات شرکت برق منطقه‌ای خراسان www.krec.ir

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت «ستاد» www.setadiran.ir

روابط عمومی شرکت برق منطقه‌ای خراسان ۱۸۳۰۶۶۷

